

Kódszámod: ..... Elért pontszámod: ..... / 100 pont

1.1. Írd a betűjelek mellé a pontozott vonalra a fordított keresztrejtvény vízszintes sorainak meghatározásait!

a)		F	E	R	M	Á	N									
b)			V	É	G	V	Á	R								
c)		H	A	J	D	Ú	S	Z	A	B	A	D	S	Á	G	
d)						J	A	N	I	C	S	Á	R			
e)							G	Y	A	U	R					
f)	I	N	D	U	S	Z	T	R	I	Á	L	K	O	D	Ó	K
g)			P	R	É	D	I	K	Á	T	O	R				
h)							S	Z	A	N	D	Z	S	Á	K	
i)						P	O	R	T	Y	A					
j)							K	O	L	L	É	G	I	U	M	
k)				K	U	R	U	C	O	K						
l)	G	U	B	E	R	N	Á	T	O	R						
m)				T	Ó	Z	S	É	R							
n)	B	E	V	E	T		V	A	L	L	Á	S	O	K		

- a) .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- b) .....
- .....
- .....
- .....

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
m	n
o	p
r	
.../17	

- c) .....
- d) .....
- e) .....
- f) .....
- g) .....
- h) .....
- i) .....
- j) .....
- k) .....
- l) .....
- m) .....
- n) .....

1.2. Értelmezd a megfejtésben szereplő könyvcímet! Miben újult meg Magyarország az adott korszakban? Világosítsd meg három példával!

- .....
- .....
- .....

2. Egészítsd ki az alábbi felsorolásokat a hiányzó magyar királyok, illetve erdélyi fejedelmek nevével!

A) ....., I. Miksa, ..., II. Mátyás, ...,
III. Ferdinánd, ...

B) Bocskai István, Rákóczi Zsigmond, ..., ...,
Brandenburgi Katalin, ...

a	b
c	d
e	f
g	
.../7	

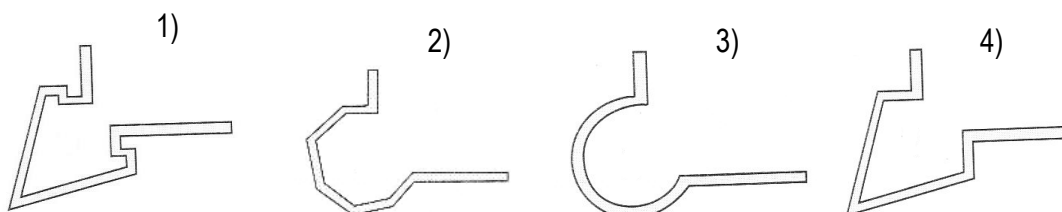
3. Az alábbi táblázatban felsorolt helységnevek egy-egy történelmi személy életútjához kapcsolódnak. Kik ők? Írd be nevüket a táblázatba!

Helységnev	Történelmi személy
Várad – Gyalu – Alvinc – Gyulafehérvár	
Bologna – Buda – Pozsony – Sárvár	
Bécs – Szerencs – Gyurgyevó	
Lippa – Gyulafehérvár – Nikolsburg	
Krakkó – Szászfenes – Várad	
Árva vára – Kassa – Törökország	
Isztambul – Bécs – Párkány	
Párizs – Bécs – Buda – Zenta	

a	b
c	d
e	f
g	h
.../8	

4. Írd a szövegben szereplő bástyatípusok neve után a megfelelő ábra számát!
(Minden számot nem kell felhasználnod.)

A 16. század második felében az Udvari Haditanács a nagy várakat itáliai mérnökök tervei szerint építtette át, akik a korabeli modern elvek szerint alkalmazták a rondellák (.....) helyett az olaszbástyákat (.....) és a fülesbástyákat. (.....)

a	b
c	
.../3	

5. Alkoss párokat a szerzőkből és műveikből! Írd a -ba a szerző neve mellé műve vagy fordítása betűjelét! (Minden betűjelet nem kell felhasználnod.)

<u>Szerzők:</u>	<u>A művek betűjele:</u>	<u>Művek:</u>
Melius Juhász Péter	☐	A) Vizsolyi Biblia
Apáczai Csere János	☐	B) Tábori kis tracta
Károli Gáspár	☐	C) Hármaskönyv
Heltai Gáspár	☐	D) Magyar Enciklopédia
Haller János	☐	E) Herbarium
		F) Krónika az magyaroknak dolgairól

a	b
c	d
e	
.../5	

6. Válaszolj a forrásokhoz kapcsolódó kérdésekre!

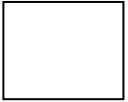
A) „Valameddig pedig a magyar korona ott fenn, nálunknál erősebb nemzetségnél, a németnél léssen, és a magyar királyság is a németeken forog, mindenkor szükséges és hasznos egy magyar fejedelmet Erdélyben fenntartani, mert nekik javokra, oltalmokra léssen. Ha pedig az Isten adná, hogy a magyar korona Magyarországon magyar kezébe kelne egy koronás királyság alá, úgy az erdélyieket is intjük: hogy attól nemhogy elszakadnának, vagy abban ellent tartanának, de őt segítjék tehetségeik szerint és egyenlő értelemről azon korona alá, a régi mód szerint, adják magukat.”
(Bocskai István politikai végrendeletéből)

- Miben jelöli meg Bocskai István az Erdélyi Fejedelemség történelmi szerepét? .....
- Hogyan értelmezed az Erdélyi Fejedelemség kapcsán „ a régi mód szerint” kifejezést? .....

B) „Szükséges azért, hogy a magyar nemzet, ha ettől a fennforgó vészről meg akar szabadulni, ha magának, posteritásának [utódjainak] megmaradást kíván, tartson fegyvert kezében; de nem úgy, mint eddig, hanem jóval is másképpen. Mert nem elég az, hogy minden particularis [magán] embernek legyen fegyver házában, noha annak is úgy kell lenni, hanem hogy az ország tartson egy armadát [hadsereget] lábán készen, aki mindenfelé, minden órában, minden szempillantásban, télen, nyáron, oda mehessen, ahová szükség kívánja.”

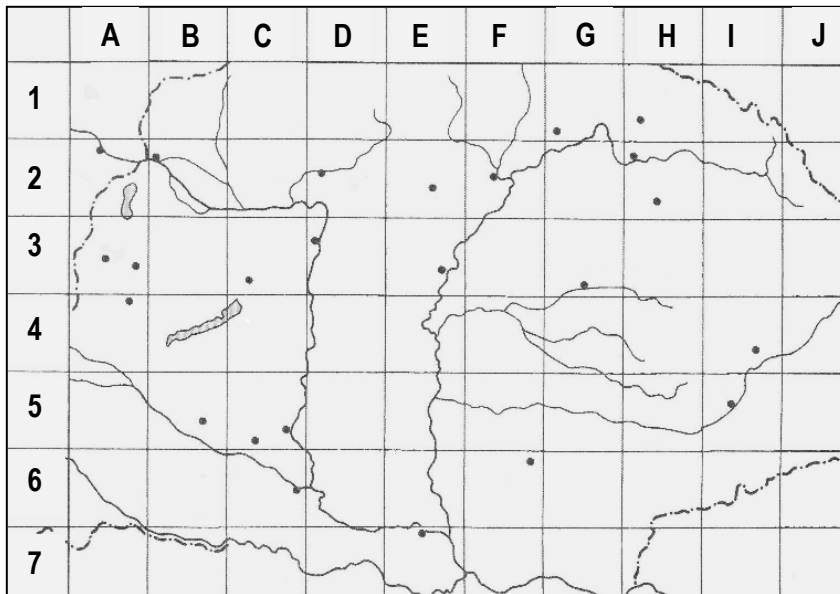
- Kinek a haderőreformjáról szól a szöveg? .....
- Milyen újfajta hadsereg felállítását tervezi? .....
- Miben látja e hadsereg előnyeit? .....

a	b
c	d
e	
.../5	

7.1. Töltsd ki a táblázat hiányzó adatait a térképvázlat alapján!

(A térképvázlat értelmezéséhez a torpedójáték ismerte szükséges, pl. Bécs kódja = A 2)

a2	b2
c2	d2
e2	f2
g2	h
i	j
.../17	

Kód	Helység	Esemény
	Mohács	
		I. Ferdinánd és Szapolyai János békét köt egymással.
	Torda	
		Nyomtatásban megjelenik a magyar nyelvű Új Testamentum.
B 2		
	Nagyharsány	
E 7		

7.2. Jelöld a térképvázlaton négyzet nagyságú számokkal a következőket:

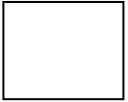
- 1) Alsó – Magyarország
- 2) Temesköz
- 3) Szerémség

8. Melyik időrendi sorrend a helyes? Jelöld a betűjel bekarikázásával!

1 – nikolsburgi béke	2 – I. Rákóczi György fejedelemmé választása
3 – fehérhegyi csata	4 – Pfalzi Frigyes cseh királlyá választása
5 – vesztfáliai béke	6 – linzi béke
7 – Bethlen Gábor bekapcsolódása a háborúba	
A) 4 – 3 – 7 – 6 – 2 – 1 – 5	C) 4 – 7 – 3 – 1 – 2 – 6 – 5
B) 3 – 4 – 7 – 1 – 2 – 6 – 5	D) 3 – 4 – 7 – 2 – 1 – 5 – 6

a4
.../4

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
m	n
o	p
q	r
s	t
u	v
.../22	

10. Esszé: A török berendezkedés és hatása a hétköznapokra

Mutasd be források és ismereteid segítségével a török magyarországi berendezkedését és a török-magyar együttélés sajátosságait!

Válaszodban térj ki a következőkre:

- A török közigazgatás Magyarországon
- A török uralom hatásai a hétköznapi életre
- Török kori építészeti és nyelvi emlékek

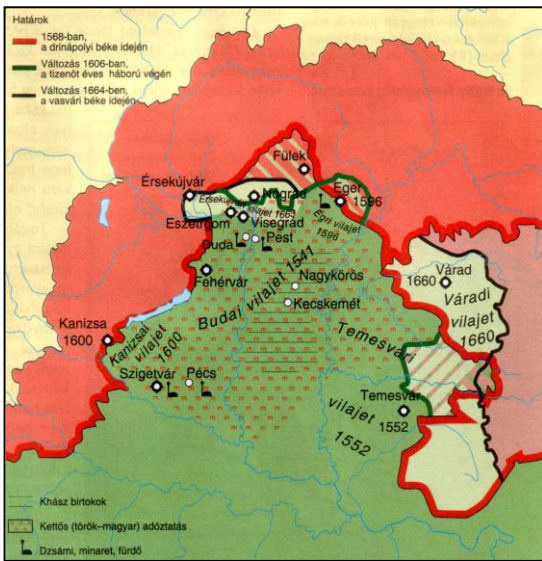
Válaszodat megszerkesztett mondatokban fejtsd ki egy oldalban! Ügyelj a helyesírásra!

Források:

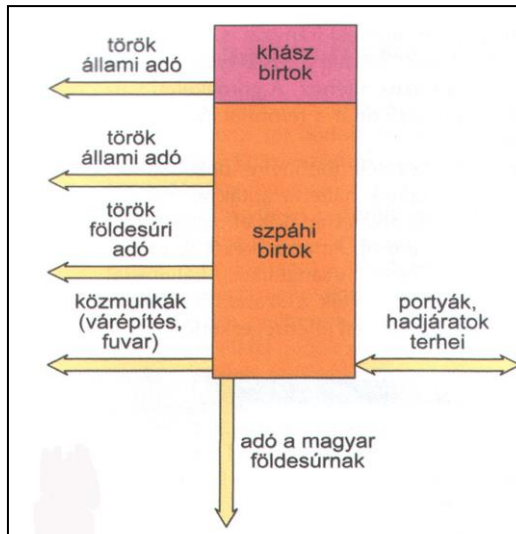
„Félelmetes gyorsasággal szervezték meg a közigazgatást az elfoglalt területeken, és módszeres alapossgal kutattak fel minden jövedelmet, írtak össze minden lakost, hogy minél nagyobb adót szedhessenek be. „
(R. Várkonyi Ágnes: *Megújulások kora*)

„A lakosság mindennapi életébe a hódítók kevésbé avatkoztak be, vallásukban nem háborgatták a keresztényeket. A protestáns gyülekezetek megtartó erejének is köszönhető, hogy elenyészően kevés renegát akadt....A falvak kezdetben jelképes adókkal szolgáltak elmenekült földesuraiknak. Később a vármegyék a végvári katonaság segítségével, mélyen behatolva a török által megszállt területekre, rendszeresen és keményen adóztattak.”
(R. Várkonyi Ágnes: *Megújulások kora*)

„Az oszmán török uralom emlékét a még ma is látható építészeti emlékek mellett nyelvünk is megőrizte néhány szavunkkal.”
(*tankönyvi szöveg*)

A hódoltság területe

A jobbágyterhek a hódoltságban

Kádi

Dzsámi, Pécs

Török kávézó

